

In memoriam Jaan Kelk

07.07.1938–06.06.2026

Meie hulgast on lahkunud tunnustatud Eesti endokrinoloog Jaan Kelk.

Jaan Kelk sündis 7. juulil 1938. aastal Rakveres. Pärast Rakvere I Keskkooli ja Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna lõpetamist sai tema esimeseks tööpaigaks Pärnu, kus ta töötas endokrinoloogina ja kiirabiarstina 3 aastat. Edasi jätkas ta tööd Vabariiklikus Struumatõrje Dispanseris Tartus ja hiljem Tartu Ülikooli sisekliinikus. Pensionile jäi ta 80aastasena.

Nagu Jaan ise kinnitas, sai endokrinoloog temast tänu doktor Tiiu Vaasnale. Tiiu Vaasna lahkus subordinaatori ametikohalt struumadispanseris ja soovitas Jaanile sellele kohale kandideerida. Ja 1,5 aastat hiljem sai Jaan Kelgust tollaste tavade järgi kvalifitseeritud endokrinoloog ning ta asus tööle Pärnu haiglasse tänu dr Vladimir Paškovi soovitusele.

Eesti Arstis avaldatud artiklis „Õpetajad ja kolleegid” on Jaan kirjutanud: „Tänu doktor Vladimir Paškovile sai minust endokrinoloog, sest ta võttis mind tudengipõlves tööle subordinaatorina ja nii see algas.”

Kolleegid hindasid teda kui eriala arendajat ja nooremate arstide koolitajat. 2001. aastal sai ta president Lennart Merilt Eesti Punase Risti IV klassi teenetemärgi.

Jaan Kelk oli arst-haritlane, kelle huvid ulatusid kaugemale kitsast erialast. Oma mõtteid ja hingelisi elamusi väljendas ta ka luulevormis. 2004. aastal ilmus tema esimene

luulekogu „Õõnsate õhtute õbluke õhin” ja 2008. aastal ka teine luulekogu „Sõklad sõnavahuga”.

Aastatel 1995–1998 kuulus ta Eesti Kultuurkapitali nõukogusse.

Jaan Kelk on olnud aktiivne ka Eesti Arstide Liidu tegevuses. Ta on kuulunud Eesti Arstide Liidu eestseisusesse ning olnud Tartu Arstide Liidu esimees. 2006. aastal anti talle arstide liidu aumärk.

Jaan Kelk ei jää meie mällu mitte ainult silmapaistva arsti ja hinnatud kolleegina, vaid eelkõige sooja, hooliva ja erakordselt väärika inimesena.

Mälestused on sillaks nende juurde, kes on lahkunud, kuid jäävad meiega.

**Tartu kolleegide nimel
dr Svetlana Matjus**

Algoritmiline arstiteadus

On arstiteadus jõudnud sinna,
kus paljud raskemad probleemid
ei lahendu arst-haige suhte pinnal,
vaid elujõus on tegutsemiskeemid.

[--]

Jääb siiski jõusse tohtri iidne tarkus:
sa ära haigust ravi, ikka haiget!
See tõde olema peab arstil taskus,
sest iga häda hingele teeb haiget.

Jaan Kelk „Õõnsate õhtute õbluke õhin”. Tartu, 2004, lk 60.